

Geen bouwvrijstelling stikstof meer, wat nu?

De weg naar het verkrijgen van een natuurvergunning

Introductie

Op 2 november 2022 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geoordeeld dat de bouwvrijstelling stikstof niet voldoet aan het Europese natuurbeschermingsrecht. Dit heeft tot gevolg dat de bouwvrijstelling niet meer gebruikt mag worden bij bouwprojecten. Dit betekent echter niet dat er nu een algehele bouwstop geldt. Net als in de situatie vóór de bouwvrijstelling (1 juli 2021), moet nu per project onderzoek worden gedaan naar de mogelijke gevolgen van de uitstoot van stikstof op kwetsbare natuurgebieden; de Natura 2000-gebieden. Er zal alleen een natuurvergunning worden afgegeven, als uit onderzoek blijkt dat zeker is dat individueel beschermde natuurgebieden geen schade oplopen door het bouwproject.

Wat is stikstof?

Stikstof (N_2) is een kleur- en reukloos gas dat overal om ons heen is (78% van alle lucht bestaat uit stikstof). Stikstof wordt schadelijk voor mens en milieu als het bindingen aan gaat met zuurstof en waterstof. Dit resulteert dan in stikstofoxiden en ammoniak. Stikstofoxiden komen vooral in de lucht

door uitlaatgassen van het verkeer en de uitstoot van de industrie. Dit is dus heel relevant voor de bouwsector; met name tijdens de bouw en het eventueel slopen. Binnen de stikstofproblematiek zijn er drie belangrijke termen:

- **Concentratie** - de hoeveel stikstof die zich in de lucht bevindt.
- **Emissie** - hoe stikstof in de lucht komt.
- **Depositie** - hoe stikstof op/in de grond komt.

Vooral de depositie van stikstof(oxiden) is van belang voor kwetsbare natuurgebieden, oftewel, de **Natura 2000-gebieden**. De depositie van stikstof zorgt ervoor dat de bodem rijk wordt aan voedingsstoffen. Dit is een probleem voor natuurgebieden. Zeldzame planten die juist groeien op een voedselarme bodem verdwijnen waarmee ook de dieren die van deze zeldzame planten leven, verdwijnen. Hierdoor neemt de biodiversiteit af.

Het **Europese natuurbeschermingsrecht** beschermt de belangen van dieren en planten en het behoudt ervan. De bouwvrijstelling schendt deze belangen, omdat er door de vrijstelling geen rekening wordt gehouden met onder andere de depositie van stikstof op/in de grond van natuurgebieden. Door de bouwvrijstelling was het namelijk niet nodig om projecten met tijdelijke emissies op de lokale effecten te toetsen.

Afschaffing bouwvrijstelling, wat nu?

De afschaffing van de bouwvrijstelling leidt niet tot een algehele bouwstop. Er moet echter wel rekening gehouden worden met een langere doorlooptijd en meer stappen die doorlopen moeten worden, voordat een bouwproject kan starten:

- De “**voortoets**”: een berekening van de eventuele toename van stikstof op gevoelige natuurwaarden. Deze berekening moet worden uitgevoerd door een externe partij met de **Aerius rekentool** van de stikstofdepositie van de bouw-, aanleg- (inclusief sloop) en gebruiksfase. Op 5 april 2023 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State geoordeeld dat bij het berekenen van de impact van stikstof uitgegaan mag worden van een rekenafstand van 25 kilometer, hemelsbreed.
  - Als er **geen toename** is van de stikstofneerslag (0,00 mol/ha/jaar) zijn er **geen significante gevolgen** en is er geen natuurvergunning vereist.
- Als er **wel significante gevolgen (meer dan 0,00 mol/ha/jr)** worden geconstateerd, is het nodig om een **passende beoordeling** te maken. Hieruit moet blijken of de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied worden aangetast en of deze met mitigerende maatregelen of salderen voorkomen of verminderd kunnen worden. Als dit niet mogelijk blijkt, is het mogelijk om een **ADC-toets** aan te vragen; een streng toetsingskader uit de Wet Natuurbescherming.
- De provincie kan op grond van de passende beoordeling toestemming geven voor het uitvoeren van het project met een **natuurvergunning**.

Als deze stappen niet worden doorlopen voor een nieuw bouwtraject wordt in strijd met **artikel 2.7 Wet natuurbescherming** gebouwd. Voor lopende projecten waarbij de onherroepelijke vergunning al is verkregen en de bouwfase al is afgerond heeft de afschaffing van de bouwvrijstelling geen gevolgen. Als de bouwfase nog niet is afgerond, maar er is wel een onherroepelijke vergunning afgegeven, kunnen er gevolgen zijn voor het project wanneer er een handhavingsverzoek door een derde wordt ingediend.

Onze visie

De nieuwe procedure voor het verkrijgen van een natuurvergunning kost meer tijd. Door in de voorfase rekening te houden met de nieuwe, te nemen stappen en de daarvoor benodigde extra tijd, voorkomt u extra kosten en vertraging tijdens het vergunning- en bouwproces. Op die manier blijft u **aan het stuur** van uw project!

Welke oplossingen biedt AT Osborne

- ✓ AT Osborne kan u helpen een **planning en strategie** te ontwikkelen m.b.t. uw bouwproject rekening houdend met de nieuwe eisen voor het verkrijgen van een natuurvergunning. Het in kaart brengen van **risico's** is hierbij belangrijk.
- ✓ AT Osborne helpt u om de **juiste deskundige partijen** te vinden voor het uitvoeren van de Aerius berekening en de status- en kwetsbaarheid bepaling van het desbetreffende Natura 2000-gebied.
- ✓ AT Osborne helpt u om slimme **duurzame keuzes** te maken richting het verkrijgen van een natuurvergunning, zoals de inzet van elektrisch bouw materiaal in uw sloop- en bouw fase. Wij brengen in kaart welke maatregelen u kunt treffen om de stikstofdepositie te beïnvloeden en zo een bouwproject sneller te realiseren.
- ✓ AT Osborne kan u helpen om de interne en externe **salderingsmogelijkheden** te ontdekken, om zo de stikstofdepositie te verlagen.
- ✓ AT Osborne kan u helpen **provincies actief te betrekken** bij het project richting de aanvraag van de natuurvergunning. Door ons extra in te zetten en provincies actief mee te nemen in het proces maken wij de besluitvorming makkelijker.

Meer weten?

Neem contact op met:

Eefje Remijn

Consultant

+31 (0)6 518 221 99

Eefje.Remijn@atosborne.nl

Sacha Verhulst

Consultant

+31 (0)6 820 156 16

Sacha.Verhulst@atosborne.nl

© 2023, AT Osborne

AT Osborne

Postbus 168
3740 AD Baarn
(035) 543 43 43

www.atosborne.nl

AT OSBORNE

Urban Matters,
People Matter